A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2007. január 11.*

A C-384/05. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Hoge Raad der Nederlanden (Hollandia) a Bírósághoz 2005. október 24-én érkezett, 2005. október 14-i határozatával terjesztett elő az előtte

Johan Piek

és

a **Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: K. Lenaerts tanácselnök (előadó), a negyedik tanács elnökeként eljáró bíró, J. N. Cunha Rodrigues és K. Schiemann bírák,

* Az eljárás nyelve: holland.

főtanácsnok: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
hivatalvezető: M. Ferreira főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2006. szeptember 14-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– J. Piek képviseletében A. van Beek és G. de Jager advocaten,

– a holland kormány képviseletében H. G. Sevenster, M. de Mol és P. van Ginneken, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Közösségek Bizottsága képviseletében H. Tserepa-Lacombe és M. van Heezik, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az 1984. március 31-i 856/84/EGK tanácsi rendelettel (HL L 90., 10. o.) módosított, a tej- és tejtermékpiac közös szervezéséről

szóló, 1968. június 27-i 804/68/EGK tanácsi rendelet (HL L 148., 13. o.) és a 804/68 rendelet 5c. cikkében említett illeték alkalmazására vonatkozó általános szabályok elfogadásáról szóló, 1984. március 31-i 857/84/EGK tanácsi rendelet (HL L 90., 13. o.) szerinti tejkvótarendszerre és különösen a 857/84 rendelet 3. cikke 1. pontjának értelmezésére irányul.

2 A kérelmet J. Piek tejtermelővel szemben folyamatban lévő eljárásban nyújtották be, aki a tej és tejtermékek piaci értékesítésének megszüntetését, valamint a tejelő állomány átállítását támogató jövedelemtámogatási rendszer bevezetéséről szóló, 1977. május 17-i 1078/77/EGK tanácsi rendelet (HL L 131., 1. o.) alapján 1979-ben a tej piaci értékesítésének megszüntetésére irányuló négyéves megállapodást kötött a mezőgazdasági fejlesztési és reorganizációs alappal (Stichting Ontwikkelings- en Saneringsfonds voor de Landbouw, a továbbiakban: SLOM-megállapodás) a Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (a továbbiakban: mezőgazdasági, környezetvédelmi és halászati minisztérium) előtt, az eljárás tárgya pedig egyedi referenciamennyiség odaítélésének megtagadása volt a 857/84 rendelet 3. cikke 1. pontjának második bekezdése alapján.

Jogi háttér

A közösségi szabályozás

3 A tej és tejtermékek piacának közös szervezését a 804/68 rendelet teremtette meg.

4 A strukturális többlet leküzdése érdekében az 1078/77 rendelet jövedelemtámogatási rendszert vezetett be azon mezőgazdasági termelők javára, akik lemondanak az

általuk termelt tej és tejtermékek piaci értékesítéséről (értékesítés megszüntetésére nyújtott jövedelemtámogatás) vagy tejelő állományukat hústermelő állományra állítják át (átállításra nyújtott jövedelemtámogatás). Értékesítés megszüntetésére nyújtott jövedelemtámogatásban kérelemre az a termelő részesül, aki legalább négy évre kötelezi magát arra, hogy saját termelésű tejet illetve tejterméket sem ingyenesen, sem visszterhesen nem ruház át másra.

5 A 856/84 rendelet beiktatta a 804/68 rendeletbe a tejbegyűjtésre vonatkozó kiegészítő illetékrendszer bevezetéséről szóló 5c. cikket, amelynek (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„[...]

Az illeték szabályozása a tagállamok egyes régióiban a következő formulák közül az egyik szerint lép életbe:

A formula

– Illetéket tartozik fizetni minden tejtermelő azon tej- vagy tejjel egyenértékű termékmennyiség alapján, amelyet a felvásárlónak adott át, és amely mennyiség a kérdéses 12 hónapos időszakban meghaladja a meghatározandó referencia-mennyiséget.

[...]"

6 A 856/84 rendelettel módosított 804/68 rendelet alkalmazásának részletes szabályait a 857/84 rendelet határozza meg.

7 A 857/84 rendelet 2. cikkének (1) bekezdése szerint a tej- vagy tejjel egyenértékű termékmennyiséget a termelő által az 1981-es naptári évben átadott mennyiség alapján kell meghatározni. Ugyenezen cikk (2) bekezdése alapján a tagállamok azonban az 1982-es vagy az 1983-as évet is választhatják referenciaévként. Hollandiában az 1983-as évet fogadták el referenciaévnek.

8 A 857/84 rendelet 3. cikke szerint:

„A 2. cikkben szereplő referenciamennyiségek meghatározásánál és az A és B formula alkalmazása során a következő feltételek esetén figyelembe kell venni bizonyos szempontokat:

1. azok a termelők, akik a 72/159/EGK irányelv alapján tejtermelésre vonatkozó fejlesztési tervet írtak alá, és azt 1984. március 1-jét megelőzően benyújtották, a tagállam határozata szerint:

   – ha a terv végrehajtása folyamatban van, a fejlesztési tervben foglalt tej- és tejtermékmennyiség alapján számított egyedi referenciamennyiséget szerezhetnek,

– ha a tervet 1981. január 1-jét követően hajtották végre, a terv megvalósításának évében szállított tej- és tejtermékmennyiség alapján számított egyedi referenciamennyiséget szerezhetnek.

Amennyiben a tagállam elegendő információt szolgáltat, a fejlesztési terv nélkül végrehajtott beruházásokat is figyelembe lehet venni;

[...]" [nem hivatalos fordítás]

9 A 857/84 rendeletet módosító 1989. március 20-i 764/89/EGK tanácsi rendelet (HL L 84., 2. o.) a 3a. cikkel egészítette ki az előbbi rendeletet, amely szerint az a termelő szerezhetett egyedi referenciamennyiséget, aki az 1078/77 rendelet értelmében vállalt és 1983. szeptember 30. vagy 1983. december 31. után lejárt kötelezettsége alapján nem szerezhetett referenciamennyiséget a 857/84 rendelet 2. cikke alapján. A egyedi referenciamennyiség odaítélése a 764/89 rendeletben foglalt feltételeknek megfelelően történik.

10 A 857/84 rendelet 5. cikkéből következően a többek között a rendelet 3. cikkében foglalt kiegészítő mennyiségeket csak az egyes tagállamoknak biztosított mennyiség keretein belül lehet odaítélni. Ezeket a referenciamennyiségeket le kell vonni a tartalék nemzeti kvótából. Ez a termelőknek oda nem ítélt referenciamennyiségekből és a – különösen a termelői tevékenységgel való felhagyás következtében – felszabadított referenciamennyiségekből áll.

A holland szabályozás

11 A releváns holland szabályozást a kiegészítő illetékre vonatkozó, 1984. április 18-i miniszteri rendelet tartalmazza (Beschikking Superheffing), amely 1984. április 1-jén lépett hatályba.

12 Az 1984. április 18-i rendelet 2. cikke szerint kiegészítő illeték jár a termelőnek az odaítélt referenciamennyiség túllépése esetén.

13 A referenciamennyiségek odaítélésére vonatkozó fő szabályt az 1984. április 18-i rendelet 5. cikke tartalmazza, amelynek az alapügy tényállásának időpontjában hatályos, azaz a kiegészítő illetékre (tej) vonatkozó, 1985. március 28-i rendeletet (Wijziging Beschikking Superheffing [melk]) módosító miniszteri rendeletből következő szövege szerint nem jár az illeték az 1983-ban szállított, 8,65%-kal csökkentett mennyiség után.

14 A 857/84 rendelet 3. cikkét az 1984. április 18-i rendelet 11. cikke hajtotta végre, amely megállapítja az egyedi referenciamennyiségek odaítélésének szabályait. A 3. cikknek az alapügy tényállása időpontjában hatályban lévő szövege értelmében:

„(1) Az a személy, aki 1981. szeptember 1. után, de 1984. március 1. előtt vállalt beruházási kötelezettséget, hivatkozhat a jelen cikk rendelkezéseire, és igényt tarthat az 5. cikk (1) bekezdésétől, illetve az 5. cikk (2) bekezdésétől eltérő értékű egyedi referenciamennyiségre. Ezzel a jogával akkor is élhet, ha az érintett telek más dologi jogosultja hasonló kötelezettséget vállalt.

(2) Az (1) bekezdés szerinti beruházási kötelezettség a beruházások végrehajtására vonatkozó vagy a fejlődőképes mezőgazdasági üzemekről szóló rendelet (Besluit landbouwbedrijven met ontwikkelingsmogelijkheden, Stcrt 1974., 83. és 89.) keretében vállalt kötelezettségeket jelenti a következők szerint jóváhagyott fejlesztési terv végrehajtására tekintettel:

a) legalább 50 000 [NLG] a meglévő istállók egy részének kicserélésére vagy számuk növelésére; a műveletnek a mezőgazdasági üzem legalább 20%-ára ki kell terjednie, és legalább öt istállót ki kell cserélni vagy hozzá kell adni, továbbá az összes istálló száma legfeljebb hatvan lehet, vagy

b) legalább 100 000 [NLG] a meglévő istállók egy részének kicserélésére vagy számuk növelésére; a műveletnek a mezőgazdasági üzem legalább 25%-ára ki kell terjednie és az összes istálló száma legfeljebb hatvan lehet.

„Beruházási kötelezettség" az a) illetve a b) pontban szereplő összegek legalább 90%-át kitevő mértékben vállalt kötelezettség, ha az érintett személy bizonyítani tudja, hogy a személyesen végzett munkák értéke egyenlő legalább az a) illetve a b) pontban szereplő összegek és a vállalt kötelezettség összege közötti különbséggel.

(3) A (2) bekezdés szerinti istálló a fejőstehenek vagy vemhes tehenek számára berendezett hely, valamint az ezekhez közvetlenül kapcsolódó berendezések, amennyiben ezeknek a helyeknek és berendezéseknek a tényleges üzembe helyezésére 1982. április 1. után került sor.

(4) Az (1) bekezdésben szereplő egyedi mennyiség azzal a mennyiséggel egyenlő, amelyet az érintett a gyakorlatilag egy naptári évnek megfelelő és az (1) bekezdésekben foglalt kötelezettségek vállalását megelőző 52 hetes szállítási időszakban a beruházást végrehajtó gazdaságnak szállított, és amely összeghez hozzá kell adni a jogosultság alapjául szolgáló kilogrammok számát és amelyet a következő egyenlet szerint kell kiszámítani: a kiegészítő vagy új istállók számából le kell vonni a kötelezettségvállalás időpontját megelőző év folyamán a gazdaságban rendelkezésre álló fejőstehenek vagy vemhes tehenek számát, ha ez magasabb a növekedés előtt rendelkezésre álló istállók számánál, csökkentve a növekedés mértékének 20%-ával, szorozva 5500-zal és az egész elosztva 8,65%-kal, azzal hogy:

a) ha a (3) bekezdés szerinti tényleges üzembe helyezésre 1983-ban került sor, a fenti egyenlet szerint kiszámított mennyiség kétharmadát kell figyelembe venni, az 5. cikk (1) vagy (2) bekezdésének sérelme nélkül, és

b) ha a (3) bekezdés szerinti tényleges üzembe helyezésre 1985. április 1. előtt került sor, ennek a mennyiségnek a felét kell figyelembe venni, az 5. cikk (1) vagy (2) bekezdésének sérelme nélkül;

c) ha a (3) bekezdés szerinti tényleges üzembe helyezésre 1985. március 31. után, de 1986. január 1. előtt került sor, kizárólag az 5. cikk (1) vagy (2) bekezdését kell alkalmazni.

Ha a (3) bekezdés szerinti tényleges üzembe helyezésre 1985 után került sor, e cikk rendelkezései alapján nem keletkezik jogosultság egyedi mennyiségre. Azon

termelők tekintetében, akik a kötelezettségvállalás időpontját megelőzően nem szállítottak vagy értékesítettek közvetlenül, az egyenlet számításánál 20% helyett 10%-ot kell használni.

[...]"

15 A tejelő állomány vágási termelési rendszerében vagy átállításában résztvevőkre alkalmazandó kiegészítő illetékről szóló, 1989. május 16-i rendelet (Beschikking Superheffing SLOM-deelnemers) azokra a tejtermelőkre vonatkozott, akik SLOM-megállapodásból eredő kötelezettségvállalásuk miatt nem szállíthattak tejet 1983-ban. Ez a szabályozás lehetővé tette számukra, hogy egyedi referenciamennyiséget szerezzenek.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

16 J. Piek hollandiai tejtermelő 1979-ben SLOM-megállapodást kötött a mezőgazdasági fejlesztési és reorganizációs alappal, amelyben arra vállalt kötelezettséget, hogy jövedelemtámogatás ellenében 1980. március 11. és 1984. március 10. között nem szállít tejet és tejterméket. J. Piek tehát az átállítást választotta, és tejgazdaságát hústermelő gazdasággá alakította át.

17 A tagosítás keretében J. Piek megszerezhette a gazdaságához tartozó épületekkel határos, 36 hektáros telket, amelyet azzal a feltétellel ítéltek neki oda, hogy tejgazdaságot kezd el rajta (újra)működtetni.

18 A területhasználati terv e célból szükséges módosítását ahhoz a feltételhez kötötték, hogy J. Piek 1981. július 1. előtt engedélyt kér egy marhaistálló építésére, és hogy az építési munkálatok 1981-ben megkezdődnek. 1981. június 11-én J. Piek különböző vállalkozásokkal három szerződést írt alá az épület alapozásának kivitelezésére, majd a fejőstehenek istállójának berendezésére. Az építkezés 1983-ban befejeződött.

19 1984. június 27-én az 1984. április 18-i rendelet alapján J. Piek benyújtotta a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem alapját képező kérelmet.

20 Az 1984. október 12-i határozat azzal az indokolással utasította el a kérelmet, hogy a tejgazdaságra vonatkozó beruházási kötelezettségeket 1981. szeptember 1. előtt vállalták. Az 1984. április 18-i rendelet 11. cikkének (1) bekezdése szerint pedig ezeket a beruházási kötelezettségeket 1981. szeptember 1. és 1984. március 1. között kellett vállalni.

21 J. Piek a határozattal szemben panaszt tett a Ministerie van Landbouw, Naturbeheer en Visserij előtt. Az 1985. június 12-i határozat megerősítette az 1984. október 12-i határozatot és megalapozatlannak nyilvánította a panaszt.

22 J. Piek ezért több holland bírósághoz is fordult. A Hoge Raad der Nederlanden először a Gerechtshof te 's-Gravenhage 2000. május 18-i ítéletével szembeni fellebbezést tárgyalta, amelyet 2002. május 24-i ítéletével megsemmisített. Majd mivel az ügyet a Gerechtshof te Amsterdam elé utalták, a felperes megfellebbezte az e bíróság által hozott ítéletet a Hoge Raad de Nederlanden előtt.

23 A kérdést előterjesztő bíróság előadja továbbá, hogy a megkötött SLOM-megállapodás alapján az alapügy felperese nem szállított tejet, illetve tejterméket 1983-ban, vagyis abban az évben, amelyet a Holland Királyság referenciaévnek választott. Nem szerezhetett egyedi referenciamennyiséget az 1989. május 16-i rendelet alapján sem.

24 Ilyen körülmények között a Hoge Raad der Nederlanden úgy döntött, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Ellentétes-e az 1984. március 31-i 857/84/EGK tanácsi rendelet 3. cikkének 1. pontjával az ezen rendelkezés végrehajtására hozott olyan nemzeti szabályozás, amely szerint azon termelők, akik beruházási kötelezettséget vállaltak, függetlenül attól, hogy az fejlesztési terv keretében történt-e, vagy sem, csak akkor kaphatnak egyedi referenciamennyiséget, ha e beruházási kötelezettségüket 1981. szeptember 1. után, de 1984. március 1. előtt vállalták?

2) Amennyiben az első kérdést általánosságban nem lehet megválaszolni: milyen feltételek alapján kell megítélni azt, hogy az első kérdésben említett időbeli korlátozás a 857/84 rendelettel összeegyeztethető-e?"

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

25 Együttesen vizsgálandó két kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság arra kér választ, hogy milyen hatáskörrel rendelkeznek a tagállamok arra vonatkozóan, hogy a 857/84 rendelet 3. cikke 1. pontjának végrehajtására hozott nemzeti szabályozással azok körére korlátozzák az egyedi referenciamennyiségben részesülő tejtermelők csoportját, akik 1981. szeptember 1. és 1984. március 1. között vállaltak beruházási kötelezettséget, fejlesztési terv keretében vagy azon kívül, és ezzel kizárják azokat a termelőket, akik 1981. szeptember 1. előtt vállaltak ilyen kötelezettséget.

26 Bevezetésképpen arra kell emlékeztetni, hogy a 856/84 rendelet az egyes tagállamokra vonatkozóan meghatározott referenciamennyiséget meghaladó mértékben leszállított tejmennyiség után kiegészítő illetéket vezetett be.

27 Mint az a jelen ítélet 7. pontjában kifejtésre került, a Holland Királyság az említett rendelet 2. cikkének (2) bekezdésében foglalt lehetőséggel élve úgy határozott, hogy a területén érvényes referenciamennyiség az 1983-as naptári évben szállított vagy értékesített tej- vagy tejjel egyenértékű termékmennyiségnek felel meg.

28 Többek között a 857/84 rendelet 3. cikke tartalmaz eltéréseket ezen szabályoktól, amelyek alapján a termelő bizonyos sajátos helyzetben és feltételek mellett egyedi referenciamennyiséget szerezhet.

A 857/84 rendelet 3. cikkének 1. pontjával kapcsolatos mérlegelési jogkör fennállásáról

29 A 857/84 rendelet 3. cikke 1. pontjának első bekezdésében foglalt eltérésekkel kapcsolatban a Bíróság elismerte a tagállamok arra vonatkozó mérlegelési jogkörét, hogy egyedi referenciamennyiséget ítéljenek-e oda az ebben a rendelkezésben hivatkozott termelők számára (a C-63/93. sz., Duff és társai ügyben 1996. február 15-én hozott ítélet [EBHT 1996., I-569. o.] 11. pontja), valamint hogy adott esetben meghatározzák az odaítélés terjedelmét annak érdekében, hogy figyelembe vegyék a folyamatban lévő fejlesztési tervet (a 196/88. és 198/88. sz., Cornée és társai egyesített ügyekben 1989. július 11-én hozott ítélet [EBHT 1989., 2309. o.] 13. pontja) vagy az 1981. január 1. után végrehajtott fejlesztési tervet (a C-16/89. sz. Spronk-ügyben 1990. július 12-én hozott ítélet [EBHT 1990., I-3185. o.] 11. és 12. pontja).

30 A fent hivatkozott ügyek felpereseitől eltérően J. Piek a 857/84 rendelet 3. cikke 1. pontjának első bekezdése szerinti fejlesztési terven kívül hajtotta végre beruházásait.

31 Ahogyan arra a Bizottság is rámutatott, el kell azonban ismerni azt, hogy a tagállamok a 857/84 rendelet 3. cikke 1. pontjának második bekezdésében foglalt esetben azonos mérlegelési jogkörrel rendelkeznek. J. Piek egyébként nem a mérlegelési jogkör fennállását – mint olyat – vitatta, hanem annak lehetőségét, hogy a tagállamok ezen mérlegelési jogkör alapján az egyedi referenciamennyiség odaítélését azon tejtermelők körére korlátozhatja, akik 1981. szeptember 1. után vállaltak beruházási kötelezettséget, és ezáltal szűkíthetik az egyedi referenciamenynyiségben részesülő termelők csoportját.

A 857/84 rendelet 3. cikkének 1. pontja alapján gyakorolt mérlegelési lehetőség korlátairól

32 Ha valamely tagállam a 857/84 rendelet 3. cikke 1. pontjának első bekezdésében foglaltak alapján élni kíván az egyedi referenciamennyiségek nyújtásának lehetőségével, a rendelkezésére álló mérlegelési keret határait a szóban forgó rendelkezés szövegéből, céljából és a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvéből eredő követelmények jelöli ki (lásd a Spronk-ügyben hozott ítélet [hivatkozás fent] 13. és 17. pontját).

33 Jóllehet ezeket a követelményeket a tagállamoknak a fejlesztési tervet aláírt termelők javára nyújtandó egyedi referenciamennyiség szintjének megállapítására vonatkozó mérlegelési jogkörével kapcsolatban fogalmazták meg, ennélfogva a Spronk-ügyben hozott ítéletben [hivatkozás fent] tekintetbe kell venni azt, hogy olyan feltételekről van szó, amelyeket az egyedi referenciamennyiségeknek a 857/84 rendelet 3. cikke 1. pontja második bekezdése szerinti fejlesztési terv nélkül megvalósított beruházások esetében történő odaítélésére tekintettel a tagállamok által megállapított feltételekre is alkalmazni kell.

34 Azonkívül az állandó ítélkezési gyakorlat szerint valamely közösségi szabályozás végrehajtási intézkedéseinek elfogadása során a nemzeti hatóságoknak a mérlegelési jogkörüket a közösségi jog általános elveinek betartásával – amely elvek között szerepel az arányosság elve is szerepel – kell gyakorolniuk (lásd különösen a C-313/99. sz., Mulligan és társai ügyben 2002. június 20-án hozott ítélet [EBHT 2002., I-5719. o.] 35. és 36. pontját; a C-231/00., C-303/00. és C-451/00. sz., Cooperativa Lattepiú és társai egyesített ügyekben 2004. március 25-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-2869. o.] 57. pontja és a C-496/04. sz. Slob-ügyben 2006. szeptember 14-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-8257 o.] 41. pontja).

35 Ezeknek az elveknek a fényében kell megvizsgálni azt, hogy az érintett tagállam a közösségi jognak megfelelően élt-e mérlegelési jogkörével, amikor úgy határozott, hogy csak azok a tejtermelők részesülhetnek egyedi referenciamennyiségben, akik 1981. szeptember 1. és 1984. március 1. között vállaltak beruházási kötelezettséget, kizárva ezzel azokat a termelőket, akik 1981. szeptember 1-jét megelőzően vállaltak ilyen kötelezettséget.

36 A 857/84 rendelet 3. cikkének 1. pontjának szövegét illetően meg kell állapítani, hogy a beruházási kötelezettségekkel kapcsolatban ez a rendelkezés az első bekezdésében említett fejlesztési tervvel vállalt kötelezettségekre vonatkozóan határidőt állapít meg azzal, hogy csak azon termelők számára teszi lehetővé egyedi referenciamennyiség szerzését, akik „1984. március 1. előtt" benyújtott fejlesztési tervet írtak alá. Nem állapít azonban meg olyan határidőt, amelytől számítva az egyedi referenciamennyiségek megszerzése szempontjából a beruházási kötelezettségeket kötelezően figyelembe kellene venni.

37 A 857/84 rendelet 3. cikke 1. pontjának első bekezdésében említett 1981. január 1-jei határidő ahhoz kapcsolódik, hogy az odaítélhető egyedi referenciamennyiség összegének meghatározását illetően ez a rendelkezés különbséget tesz a „folyamatban lévő" tervek (első francia bekezdés) és az ezen határidő után végrehajtott tervek (második francia bekezdés) között. Mint azt a Bizottság is kiemelte, a határidő megjelöléséből semmilyen döntő következtetés nem vonható le az egyedi referenciamennyiség odaítélésénél figyelembe vehető beruházási kötelezettségek körülhatárolását illetően.

38 Azonkívül a 857/84 rendelet 3. cikke 1. pontjának első bekezdésében említett 1981. január 1-jei határidő említése megfelel annak a ténynek, hogy a rendelet 2. cikkének

(1) bekezdése főszabályként az 1981-es évet tekinti referenciaévnek. A Holland Királyság viszont élt a 2. cikk (2) bekezdésében biztosított lehetőséggel, és az 1983-as évet választotta referenciaévnek. Következésképpen nem kell az 1981. január 1-jei határidőt a 857/84 rendelet 3. cikke 1. pontjának második bekezdése szerinti fejlesztési terv nélkül vállalt beruházási kötelezettség tekintetében átültetni.

39 Ebből az következik, hogy J. Piek állításával ellentétben a 857/84 rendelet 3. cikke 1. pontjának szövege nem tartalmaz olyan elemet, amely megakadályozná a tagállamot abban, hogy az egyedi referenciamennyiségben részesülő termelők körét azokra a termelőkre korlátozza, akik 1981. szeptember 1. után vállaltak beruházási kötelezettséget.

40 Ami a 857/84 rendelet 3. cikke 1. pontjának célját illeti, az nem más, mint lehetővé tenni a tagállamok számára, hogy egyes termelők sajátos helyzetének figyelembevételével kiigazítsák a referenciamennyiségeket (lásd a Duff és társai ügyben hozott ítélet [hivatkozás fent] 13. pontját). Ezt a célkitűzést azonban az említett rendelet 5. cikke alapján az érintett tagállam által a biztosított mennyiségen belül képzett tartalék keretein belül kell megvalósítani.

41 A 857/84 rendelet 3. cikke 1. pontjának és 5. cikkének együttes olvasatából tehát az következik, hogy ha a közösségi jogalkotó úgy döntött, hogy lehetőséget ad a tagállamoknak arra, hogy a beruházási kötelezettséget vállaló termelőt hozzásegítse ahhoz, hogy beruházása hasznát élvezhesse (lásd ebben az értelemben a Cornée és társai ügyben hozott ítélet [hivatkozás fent] 12. pontját és a Spronk-ügyben hozott

ítélet [hivatkozás fent] 15. pontját), akkor a tagállam arra vonatkozó lehetősége, hogy e célból egyedi referenciamennyiséget ítéljen oda, csak a biztosított mennyiség keretein belül és a nemzeti tartalék terhére gyakorolható. J. Piek állításával ellentétben ez a megszorítás igazolhatja az e vonatkozásban figyelembe vehető beruházási kötelezettségek időbeli korlátozását.

42 A jelen ügyben, még ha J. Piek tárgyaláson elhangzott állításának megfelelően feltételezzük is, hogy a nemzeti tartalék kimerülése nem bizonyítható a kérdést vizsgálni köteles nemzeti bíróság előtt, az olyan időbeli korlátozás, mint amely a jelen ügyben szerepel, mégis szükségesnek bizonyul, ha az e vonatkozásban mérlegelési jogkörrel rendelkező tagállam jogosan hivatkozik a nemzeti tartalék kimerülésének tényleges veszélyére. E vonatozásban azonban hangsúlyozni kell, hogy Hollandiában ebben az időszakban valamennyi referenciamennyiség 8,65%-os csökkentés alá esett (lásd a jelen ítélet 13. és 14. pontját).

43 Ez az időbeli korlátozás a kimerülés veszélyére tekintettel egyébként nem tekinthető túlzott mértékűnek. A J. Piekkel azonos helyzetben lévő tejtermelők által elszenvedett hátrányokat és az érintett tagállamnak a 857/84 rendelet 5. cikkében megfogalmazott követelmények betartására vonatkozó kötelezettségét mérlegelve ugyanis azt kell észrevenni, hogy az egyedi referenciamennyiség odaítélésénél figyelembe veendő beruházási kötelezettség időpontjának 1981. szeptember 1-jére történő korlátozása azon az elgondoláson alapszik, hogy minden, ezen időpontot megelőzően beruházási kötelezettséget vállalt termelőnek legalább tizenhat hónap állt rendelkezésére arra, hogy 1983. január 1-je, azaz a holland hatóságok által választott referenciaév kezdete előtt eleget tegyen ennek. Ezt a határidőt elegendően hosszúnak kell tekinteni ahhoz, hogy az ilyen termelő az 1983-as referenciaév

folyamán a fejőstehenek és vemhes tehenek számára létesített új istállókban eszközölt beruházási kötelezettségéből adódóan több tejet termeljen.

44 J. Piek egyébként nem terjesztett elő olyan érvet, amely megkérdőjelezhette volna azt, hogy főszabály szerint lehetséges ezt a célt a kitűzött határidőn belül elérni.

45 Az is megállapítható, hogy azok a termelők, akik 1981. szeptember 1. előtt vállaltak beruházási kötelezettséget, nem részesültek hátrányos megkülönböztetésben azokhoz a termelőkhöz képest, akik ezen időpontot követően tették ezt. Az előbbiek ugyanis – az utóbbiaktól eltérően – anélkül szerezhettek a korábban engedélyezett beruházásokból származó termelésnövekedésükhöz igazodó egyedi referenciamennyiséget a 857/84 rendelet 2. cikke értelmében, hogy a rendelet 3. cikke alapján az egyedi referenciamennyiség nyújtására vonatkozó kivételes intézkedéshez kellett volna folyamodniuk.

46 Mint ahogyan a holland kormány hangsúlyozta, ehhez még hozzá kell fűzni azt, hogy az 1981. szeptember 1. előtt vállalt beruházási kötelezettségek figyelembevétele a tejkvótákról szóló szabályozás nem megfelelő alkalmazásának veszélyét idézhette volna elő. Ezzel ugyanis a termelőknek lehetőségük nyílt volna arra, hogy olyan korábbi beruházási kötelezettségekre hivatkozzanak, amelyek ezen időpontot megelőzően keletkeztek, hogy ezáltal egyedi referenciamennyiséghez juthassanak, és tejtermelés vagy -értékesítés nélkül pusztán forgalmi értékükből anyagi előnyt szerezhessenek (lásd ebben az értelemben a C-44/89. sz. von Deetzen-ügyben 1991. október 22-én hozott ítélet [EBHT 1991., I-5119. o.] 24. pontját és a C-401/99. sz. Thomsen-ügyben 2002. június 20-án hozott ítélet [EBHT 2002., I-5775. o.] 39. és 45. pontját).

47 A fenti megállapításokból az következik, hogy a Hoge Raad der Nederlanden által feltett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy a 857/84 rendelet 3. cikke 1. pontjának második bekezdését úgy kell értelmezni, hogy nem ellentétes azzal az olyan nemzeti szabályozás, mint amely az alapügyben szerepel, és amely azok körére korlátozza az egyedi referenciamennyiségben részesülő tejtermelők csoportját, akik 1981. szeptember 1. után, de 1984. március 1. előtt vállaltak beruházási kötelezettséget.

A költségekről

48 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

A 804/68/EGK rendelet 5c. cikkében említett illetéknek a tej- és tejtermék-ágazatban történő alkalmazására vonatkozó általános szabályok elfogadásáról szóló, 1984. március 31-i 857/84/EGK tanácsi rendelet 3. cikke 1. pontjának második bekezdését úgy kell értelmezni, hogy nem ellentétes azzal az olyan nemzeti szabályozás, mint amely az alapügyben szerepel, és amely azok körére korlátozza az egyedi referenciamennyiségben részesülő tejtermelők csoportját, akik 1981. szeptember 1. után, de 1984. március 1. előtt vállaltak beruházási kötelezettséget.

Aláírások